

Op weg naar een duurzaam zwemveilig Nederland in 2020

Uitvoeringsplan NL Zwemveilig 2018 - 2020

In afstemming met:

Samenvatting key actions and key results

Dit uitvoeringsplan borduurt voort op het totale plan van aanpak 'Op weg naar een duurzaam zwemveilig Nederland in 2020'¹, de resultaten van de projectperiode NL Zwemveilig 2016 – 2017² en de noodzaak tot verdere bundeling en verdieping van kennis over zwemveiligheid. In dit uitvoeringsplan zijn de uitdagingen qua zwemveiligheid uitgewerkt in een aantal specifieke speerpunten voor de periode 2018 tot en met 2020. We vatten die hier samen in 'key actions'.

Key actions 2018 – 2019 – 2020

- Verder invullen van de in 2016/2017 ingezette samenwerking met de kennisinstellingen om praktijkvoorbeelden te verzamelen, praktijkgerichte deelstudies uit te voeren, de landelijke kennisbank te vullen en de zes deelmonitoren uit te voeren;
- Het verder versterken van de samenwerking met zwemlesaanbieders, opleidingsinstellingen en andere stakeholders binnen en buiten de zwembranche;
- Het systematiseren, verdiepen en ontsluiten van de in de zwemsector aanwezige praktijkkennis;
- Borging van de kennisinfrastructuur bij de stichting Nationaal Platform Zwembaden | NRZ (vanaf 1 januari 2018 Nationale Raad Zwemveiligheid), in nauwe samenwerking met ketenpartners;
- Extra inzet voor kennisontwikkeling wat betreft:
 - Het monitoren van zwemveiligheid in Nederland
 - Achtergronden van (bijna) verdrinkingsongevallen
 - Zwemveiligheid van kwetsbare groepen
 - Zwemveiligheid in open water
 - Technologische hulpmiddelen;
- Regionale kennisdeling over zwemveiligheid en de rol van basisscholen;
- Helderheid en afstemming over de rol van overheden bij zwemveiligheid;
- Voorlichting naar ouders en consumenten over zwemveiligheid en zwemonderwijs;

Door uitvoering van deze 'key actions' willen we komen tot een duurzaam zwemveilig Nederland, waar kinderen in onze waterrijke omgeving veilig opgroeien en iedereen meedoet. Hieronder staan nogmaals de beoogde 'key results' uit het originele plan die we zo willen bereiken.

Key results 2020

- Een heldere, breed gedragen en onderbouwde landelijke kwaliteitsnorm voor zwemveiligheid.
- Minimaal 90 procent van de kinderen voldoet aan de eisen die de sector stelt.
- Objectieve en actuele en door de sector gedragen cijfers over zwemonderwijs, zwemveiligheid en zwemvaardigheid.
- Een duurzame kennisinfrastructuur die gefundeerde kennis en ervaringskennis toegankelijk maakt voor de praktijk en die effectief verspreidt.
- Kwaliteitsprojecten van de zwembranche zijn verrijkt met kennis, beter onderbouwd, transparanter en effectiever (=zichtbare verhoging van de kwaliteit van het zwemonderwijs).
- Ouders hebben zicht op de kwaliteit van zwemlesaanbieders, de waarde van zwemdiploma's en de onderwijsbevoegdheid van zwemonderwijzers.

¹ Zie [HIER](#) het originele plan van aanpak uit november 2015

² Zie [HIER](#) het verslag van de opbrengsten van project NL Zwemveilig in 2016/ 2017 uit november 2017

Inhoudsopgave

Samenvatting key actions and key results	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
1. Verstevigen samenwerking zwemsector met kennisinstututen	6
1.1 Zes deelmonitoren zwemveiligheid met Mulier Instituut.....	6
1.2 Praktijkgerichte studies over zwemonderwijs met hogescholen.....	7
1.3 Praktijkkennis ontsluiten met Kenniscentrum Sport.....	7
2. Intensivering op acht kennisprojecten.....	8
2.1 Monitoring zwemveiligheid.....	8
2.2 De achtergronden van verdrinkingsongevallen in Nederland.....	9
2.3 Analyse en afstemming over zwemveiligheid in open water.....	9
2.4 Kennis over zwemveiligheid van kwetsbare groepen	10
2.5 Analyse en afstemming over de rol van de overheid bij zwemveiligheid	10
2.6 Kennisdeling naar zwemlesorganisaties en publiek/ouders	11
2.7 Regionale kennisdeling over zwemveiligheid en de rol van basisscholen	11
2.8 Technologische innovaties voor zwemveiligheid	12
3. Organisatie, planning en looptijd	13

Inleiding

Hoewel bijna alle kinderen in Nederland een zwemdiploma halen (bij de laatste peiling 97%³), zijn er tegelijk zorgen over groepen Nederlanders wat betreft zwemveiligheid en over de kwaliteit van zwemlessen. Een minderheid van de kinderen voldoet daarbij nog niet aan de Nationale Norm Zwemveiligheid die door een consortium van experts in 2017 is vastgesteld. Ieder jaar vinden er verdrinkingsongevallen plaats en meer kennis over de risico's en mogelijkheden om die verder te beperken kan van grote betekenis zijn.

In dit uitvoeringsplan wordt aangegeven hoe de stichting Nationaal Platform Zwembaden | NRZ⁴ namens de zwemsector in samenwerking met kennisinstellingen de zwemveiligheid van de Nederlandse bevolking op een hoger niveau wil krijgen. De acties uit dit uitvoeringsplan borduren voort op de resultaten van het project NL Zwemveilig in 2016/2017 en de ambities en doelstellingen richting 2020 uit het originele plan van aanpak⁵. Ondanks de vele positieve resultaten uit 2016/2017⁶ werd tegelijk geconstateerd dat veel van wat is opgebouwd nog een vervolg en meer verdieping moet krijgen. Zo moet de komende jaren nog blijken of de ontwikkelde kennisinfrastructuur duurzaam is, of er een zichtbare verhoging van de kwaliteit van zwemonderwijs wordt gerealiseerd en of ouders daadwerkelijk zicht verkrijgen op kwaliteit van zwemlessen en zwemonderwijzers.

Tevens werden zeven specifieke uitdagingen voor de zwemsector en kennisinstellingen benoemd:

- Het betrouwbaar en valide blijven meten en monitoren van de mate van zwemveiligheid van de Nederlandse bevolking
- Kennis koppelen aan praktische voorlichting naar ouders/publiek en branche
- Inzage in de achtergronden van verdrinkingen en ongevallen
- Zicht op verdrinkingsrisico's bij zowel zwembaden als open water en de rol van (preventieve en repressieve) maatregelen
- Zorg dat kennis over de rol van basisscholen bij zwemveiligheid leidt tot bewuste en onderbouwde keuzes op lokaal niveau over die rol en te hanteren aanpak
- Het vergroten van de zwemveiligheid van kwetsbare groepen en kennis daarover
- De rol van de overheid in relatie tot zwemveiligheid in de periode 2018-2020 en daarna.

Door concreet invulling te geven aan deze uitdagingen en de ontwikkelde kennisinfrastructuur te borgen binnen de bestaande organisaties en structuren wordt het zwemonderwijs in Nederland meer evidence-based. Door het volgen van zwemlessen van hoge kwaliteit waarin plezier en veiligheid centraal staan voldoen kinderen aan de Nationale Norm Zwemveiligheid en komt er transparantie voor ouders over kwaliteit en veiligheid. Zo kunnen kinderen in Nederland (zwem)veilig opgroeien in de waterrijke omgeving waarin ze wonen.

Waar nodig wordt daarbij samengewerkt met lokale, provinciale en landelijke overheden. Het project NL Zwemveilig sluit bovendien naadloos aan op de wens van de Tweede Kamer⁷ en van minister

³ Zie [HIER](#) de factsheet Zwemvaardigheid (nov. 2017) met de meest recente cijfers van over zwemdiplomabezit.

⁴ Vanaf 1 januari 2018 zal de naam van de stichting worden gewijzigd naar Nationale Raad Zwemveiligheid. Zie [HIER](#) de samenstelling van het bestuur van de organisatie die de leden vertegenwoordigen.

⁵ Zie [HIER](#) het originele plan van aanpak uit november 2015

⁶ Zie [HIER](#) het verslag van de opbrengsten van project NL Zwemveilig in 2016/ 2017 uit november 2017

⁷ Zie onder meer de motie Van Nispen van 27 oktober 2014 en kamervragen van Van Nispen op 29 juni 2015

Bruins⁸ om samen met de zwem branche te zorgen voor kennisdeling en het verder verbeteren van zwemveiligheid in Nederland.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt kort beschreven hoe de samenwerking tussen de zwemsector en Mulier Instituut, Kenniscentrum Sport en hogescholen wordt voortgezet. Zij zullen vanuit hun reguliere programma's bijdragen aan kennisontwikkeling wat betreft zwemveiligheid. In hoofdstuk 2 zijn acht specifieke deelprojecten beschreven gekoppeld aan thema's of doelgroepen waar de huidige kennis ontoereikend is. Met behulp van de acht deelprojecten kan in de periode 2018-2020 een grote impuls worden gegeven aan een meer evidence-based zwemonderwijs en zwemveiligheid in Nederland. In hoofdstuk drie is een korte beschrijving gegeven van de organisatie van NL Zwemveilig en van de looptijd en fasering van het project.

⁸ Zie de kamerbrief van minister Bruins van 13 november 2017 over de ondersteuning aan het Nationaal Platform Zwembaden | NRZ in 2016/2017 en zie ook diens voorganger minister Schippers in bijvoorbeeld de kamerbrief van 17 november 2015.

1. Verstevigen samenwerking zwemsector met kennisinstellingen

De stichting Nationaal Platform Zwembaden | NRZ heeft in 2016 samenwerkingsafspraken gemaakt met Mulier Instituut, Kenniscentrum Sport, Hogeschool Windesheim en Hanzehogeschool Groningen om kennis over zwemveiligheid en zwemonderwijs te verzamelen. De ingezette samenwerking heeft in 2016/2017 veel nieuwe kennis en bundeling van kennis en initiatieven opgeleverd. De samenwerking tussen zwemsector en kennisinstellingen zal in 2018-2020 worden voortgezet en verstevigd. Vooral met Mulier Instituut en Kenniscentrum Sport zijn afspraken al geconcretiseerd en maakt kennis over zwemveiligheid onderdeel uit van hun eigen jaarplannen voor 2018 (en verder). De aankomende jaren willen we die samenwerking voortzetten en uitbouwen en daar andere ketenpartners nog nadrukkelijker bij betrekken. Naast kennisontwikkeling met bestuurspartijen als Reddingsbrigade Nederland, Vereniging Sport en Gemeenten en KNZB gaat het ook om de verbinding met overheden, onderwijs en bedrijfsleven. In onderstaande paragrafen gaan we specifiek in op de samenwerking en afspraken met Mulier Instituut (in 1.1), hogescholen (in 1.2) en Kenniscentrum Sport (1.3).

1.1 Zes deelmonitoren zwemveiligheid met Mulier Instituut

In 2016/2017 is er een start gemaakt met het monitoren van elementen van zwemveiligheid bij zes verschillende doelgroepen:

- Scholen: vragenlijst over schoolzwemmen, zwemactiviteiten en zwemveiligheid
- Gemeenten: vragenlijst over schoolzwemmen, zwemveiligheid en vangnetregelingen
- Zwemlesaanbieders: vragenlijst over zwemlesaanbod en opinie over zwemveiligheid
- Uitvoerend kader/medewerkers (toezichthouders): vragenlijst over zwemveiligheid en hun eigen rol
- Nederlandse bevolking: vragenlijst over zwemveiligheid, zwemsport en schoolzwemmen
- Kinderen: zwemdiplomabezit bij kinderen tussen 6-16 jaar

In 2018 worden de deelmonitoren gericht op gemeenten en toezichthouders uitgevoerd, in 2019 de deelmonitoren wat betreft scholen (specifiek speciaal onderwijs en praktijkonderwijs), bevolking en kinderen en in 2020 de deelmonitoren wat betreft scholen (regulier basisonderwijs), gemeenten en zwemlesaanbieders. Deze deelmonitoren worden binnen het project NL Zwemveilig in 2018-2020 door Mulier Instituut vanuit hun reguliere programma's en bekostiging uitgevoerd. De planning voor 2021, als het project NL Zwemveilig zelf is afgesloten en borging van kennisontwikkeling dient te hebben plaatsgevonden, is door Mulier Instituut in deze planning ook alvast meegenomen.

	Scholen	Gemeenten	Bevolking	Zwemlesaanbieders	Kinderen	Kader/personeel
2016	x	x				
2017			x	x	x	
2018		x				x
2019	x		x		x	
2020	x	x		x		
2021			x		x	x

Naast de deelmonitoren die belangrijke kengetallen opleveren voerde Mulier Insituut in 2016-2017 ook enkele verdiepingsonderzoeken uit. Zo is dieper ingegaan op de lokale verschillen wat betreft schoolzwemmen, zijn verdrinkingscijfers in kaart gebracht en is nagegaan hoe toezichthouden bij zwemwaterlocaties in Nederland is geregeld. Ook in 2018-2020 zal Mulier Instituut zich verdiepen in enkele specifieke thema's waar nog een kennislacune is. Die inzet zal gekoppeld zijn aan enkele van de deelprojecten die hoofdstuk 2 worden beschreven.

1.2 Praktijkgerichte studies over zwemonderwijs met hogescholen

In 2016/2017 hebben de Hanzehogeschool Groningen en Hogeschool Windesheim diverse praktijkgerichte studies uitgevoerd op het terrein van zwemonderwijs en zwemveiligheid. Thema's als motorisch leren, startleeftijd, zwemvaardigheid basisschooljeugd en leren zwemmen voor kinderen met een beperking of achterstand kwamen daarbij aan bod. In 2018-2020 zullen beide hogescholen hun onderzoeksprogramma's met inzet van studenten en docenten continueren en worden jaarlijks 5/6 deelstudies afgerond. De nadruk richting 2018-2020 komt daarbij wat nadrukkelijker te liggen op de thema's en doelgroepen uit hoofdstuk 2 en de koppeling met lokaal beleid, innovatie en het opleiden van zwemonderwijzers en toezichthoudend kader.

1.3 Praktijkkennis ontsluiten met Kenniscentrum Sport

Met Kenniscentrum Sport zullen in 2018-2020 uiteenlopende praktijkvoorbeelden worden verzameld, waarbij vanuit hun jaarplan 2018 is afgesproken dat de focus ligt op:

- Zwemveiligheid van asielzoekers, migranten (met status) en buitenlandse bezoekers
- Zwemles geven aan kinderen met een achterstand, stoornis of beperking
- Het stimuleren van blijven zwemmen voor zwemveiligheid (van A, B en C naar blijven zwemmen)

Verder is de Kennisbank Zwemonderwijs en het documentatiecentrum bij NPZ | NRZ aangesloten bij de landelijke Kennisbank Sport en Bewegen (die Kenniscentrum Sport coördineert) en vindt afstemming plaats over voorlichting naar ouders/ consumenten over zwemveiligheid. Daarbij gaat het ook over hoe berichtgeving op de website van NPZ | NRZ www.allesoverzwemles.nl en de verspreiding van kennis door Kenniscentrum Sport via www.allesoversport.nl elkaar kan versterken.

2. Intensivering op acht kennisprojecten

In het eindverslag met de opbrengsten van NL Zwemveilig in 2016-2017 werden zeven uitdagingen benoemd op het terrein van:

- Het betrouwbaar en valide meten en monitoren van de mate zwemveiligheid van de Nederlandse bevolking
- Kennis koppelen aan praktische voorlichting naar ouders/publiek en branche
- Inzage in de achtergronden van verdrinkingen en ongevallen
- Zicht op verdrinkingsrisico's bij open water en de rol van (preventieve) maatregelen
- Zorg dat kennis over de rol van basisscholen bij zwemveiligheid leidt tot bewuste en onderbouwde keuzes op lokaal niveau over die rol en te hanteren aanpak
- Het vergroten van de zwemveiligheid van kwetsbare groepen en kennis daarover
- De rol van de Rijksoverheid in relatie tot zwemveiligheid in de periode 2018-2020 en daarna.

In dit uitvoeringsplan voor NL Zwemveilig 2018-2020 hebben we iedere uitdaging als speerpunt en deelproject benoemd. Daarnaast hebben we nog een achtste deelproject toegevoegd gericht op de mogelijke bijdrage van technologische innovaties voor zwemveiligheid. De volgende acht paragrafen bevatten een korte beschrijving van de acht deelprojecten waar extra inzet op wordt beoogd.

2.1 Monitoring zwemveiligheid

Het is van groot belang dat onderzoekers nagaan hoe we de zwemveiligheid van kinderen en de Nederlandse bevolking kunnen meten (voorbij de tamelijk rudimentaire maat van diplomabezit) en de komende jaren ook kunnen monitoren om trends en ontwikkelingen vast te stellen. Het betrouwbaar en valide meten en vaststellen van (het dynamische construct) zwemveiligheid is complex en nagegaan moet worden hoe daar een goede wetenschappelijke en pragmatische balans in te vinden qua meerjaren monitoring. Het pilotonderzoek dat Hogeschool Windesheim in 2017 startte naar zwemveiligheid na de zwemdiploma's met bijbehorende meetinstrumenten (combinatie van fysieke zwemtest met vragenlijsten) lijkt daarvoor een goede basis te vormen in combinatie met cijfers die al worden verzameld uit het Nationaal Sport Onderzoek (NSO) en de Vrijetijdsomnibus (VTO).

Met behulp van de metingen worden vooral gegevens verzameld over grote groepen kinderen in Nederland in de leeftijd van 6-12 jaar, die aangeven hoe zwemveiligheid zich ontwikkelt in de jaren nadat de kinderen hun zwemdiploma's behaalden. Naast dat er landelijke data wordt verzameld is het de bedoeling dat gemeenten, zwembaden of studenten ook zelf op lokaal niveau metingen kunnen verrichten en verwerken, zodat ze hun eigen lokale analyse kunnen maken. Verwacht wordt dat er qua zwemveiligheid lokaal aanzienlijke verschillen kunnen zijn en dat lokaal beleid en de lokale context relevant zijn voor eventuele interventies om die zwemveiligheid te vergroten.

Zwemveilig zijn:

in staat zijn om te overleven en op een veilige manier te bewegen en te recreëren binnen de Nederlandse watercultuur

Bij het vaststellen van de definitie is uitgegaan van een dynamisch model. Of iemand zwemveilig is wordt beïnvloed door drie groepen factoren die te maken hebben met de persoon, de omgeving en de activiteit/ de uitdaging. Zwemveilig zijn is dus dynamisch en niet een vaststaand gegeven.

Zwemvaardigheid wordt hierbij gezien als onderdeel van **zwemveiligheid**. Naast vaardigheden bepalen onder meer ook zelfvertrouwen en omstandigheden als watertemperatuur, waterdiepte, kleding, stroming of golven of iemand kan overleven en veilig kan bewegen in water.

Overgenomen uit verslag opbrengsten NL Zwemveilig 2016-2017

2.2 De achtergronden van verdrinkingsongevallen in Nederland

Er is nog maar beperkt zicht op de achtergronden van verdrinkingen en (zwem)ongevallen in Nederland en hoe die middels preventieve maatregelen kunnen worden voorkomen (blijkt uit rapportage Mulier Instituut en beschouwing door onderzoekers en stakeholders). De huidige registraties in Nederland zijn incompleet en niet op elkaar afgestemd. Afstemming in de opzet en analyse van huidige registraties is wenselijk. De aankomende jaren wordt daarom geïnvesteerd in de doorontwikkeling en onderlinge afstemming van de verschillende registratie systemen, naar buitenlands voorbeeld. Er wordt niet zozeer een totale koppeling van alle registraties en de ontwikkeling van één database nagestreefd. Wel wordt in 2018 een kwalitatieve verdieping op achtergronden van verdrinkingsongevallen in de afgelopen jaren gedaan. Doel hiervan is om te komen tot profielen van risicodoelgroepen en -omstandigheden als opstap naar meer gedragen, doorleefde en op elkaar afgestemde veiligheidsprotocollen en -procedures. In 2020 wordt in lijn met 2017 nogmaals een totaaloverzicht verschaft van verdrinkingscijfers en informatie uit de verschillende registratiesystemen.

Verder wordt met de zwemsector nagegaan of er inzage in de ongevallenregistraties van zwembaden kan worden verkregen om specifieke concrete informatie over ongevallen in zwembaden in kaart te brengen. Zij registreren wel, maar die gegevens worden momenteel niet (landelijk) gebundeld.

2.3 Analyse en afstemming over zwemveiligheid in open water

De grootste risico's op verdrinking zijn niet zozeer gelegen in de (openbare) zwembaden, maar ligt bij open water. Hier is veelal geen toezicht (en het is vaak niet aangewezen als zwemwaterlocatie). Een nadere analyse van veiligheidsrisico's daar en hoe men daar op in kan spelen is van belang. We kijken

daarbij zowel naar het toezichthouden en andere repressieve maatregelen (borden, vlaggen) als naar het leren zwemmen en voorlichting over de risico's die verbonden zijn aan zwemmen in open water. Mede door de veelheid van hierbij betrokken organisaties en verschillende regelgeving en contexten van buitenwater ten opzichte van zwembaden is dit een complex vraagstuk. Zowel recreatieschappen die zwemwaterlocaties beheren, provincies, Rijkswaterstaat, Reddingsbrigade Nederland, de zwembaden en andere stakeholders hebben hier een rol in. Ook bleek vanuit bevolkingsonderzoek vanuit het Nationaal Sport Onderzoek in 2017 dat burgers een verschillende perceptie hebben over welke zwemvaardigheid is vereist om veilig in open water te kunnen recreëren. In 2018-2020 vindt een nadere analyse plaats van risico's (ook gekoppeld aan uitkomsten deelproject 2 in paragraaf 2.2) en verantwoordelijkheden en van beschikbare kennis en ervaring. Zo kan betere afstemming plaatsvinden met de vele betrokken organisaties en zal voorlichting naar onder meer burgers worden aangescherpt en beter op elkaar worden afgestemd.

2.4 Kennis over zwemveiligheid van kwetsbare groepen

Het vergroten van de zwemveiligheid van kwetsbare groepen verdient extra aandacht. Kinderen uit arme gezinnen, uit grote steden en met een migratie achtergrond halen al jaren structureel minder vaak hun zwemdiploma's en lopen een groter risico op verdrinking. Vanuit NL Zwemveilig in 2016-2017 bleek al dat er lokaal initiatieven zijn op het gebied van zwemveiligheid van asielzoekers, migranten (met status) en buitenlandse bezoekers. Het kan dan zowel gaan om zwemlesprogramma's als om meer uniforme voorlichting over de Nederlandse watercultuur en verdrinkingsrisico's. Allerlei subdoelgroepen (kinderen/volwassen, mannen/vrouwen, westers/niet westers, West/Oost-Europees etc.) en stakeholders lokaal en landelijk hebben hier een rol in. In 2018-2020 worden in samenwerking met overheden en andere ketenpartners concrete maatregelen genomen om deze kwetsbare groepen beter te bereiken. In 2018 zal er vanuit de deelmonitor gemeenten door Mulier Instituut (zie paragraaf 1.1) ook specifiek worden ingegaan op de rol van gemeenten hierin.

Ook vinden zwemonderwijzers het relatief vaak complex om zwemles te geven aan kinderen met specifieke achterstanden, stoornissen of beperkingen. Het is belangrijk dat (op lokaal en landelijk niveau) wordt nagegaan hoe zwemlessen toegankelijk te maken voor kwetsbare doelgroepen en hoe informatie over het veilig bewegen en recreëren in de Nederlandse watercultuur bij deze doelgroepen terecht komt en gaat leven.

2.5 Analyse en afstemming over de rol van de overheid bij zwemveiligheid

Zwemveiligheid en het leren zwemmen van kinderen is in Nederland primair een taak van ouders en mensen zelf. Toch zijn er raakvlakken met verschillende departementen van de Rijksoverheid en taken van provincies en gemeenten, vooral in de beheersing van gezondheidsrisico's bij zwemwaterlocaties en zwemveiligheid van kwetsbare doelgroepen. In de realisatie van een duurzame kennisinfrastructuur wat betreft zwemveiligheid gaf de Rijksoverheid een impuls aan de zwembranche in 2016-2017. Zij erkent de inzet van de stichting Nationaal Platform Zwembaden | NRZ om zwemveiligheid te stimuleren en kwaliteit van zwemlessen te borgen. In najaar 2017 zijn ook

verkennende gesprekken gevoerd met de departementen VWS, OCW, I&M en J&V over de vraag of en hoe zij nu en in de toekomst betrokken zijn bij zwemveiligheid. Die gesprekken worden in 2018 voortgezet en gekoppeld aan mede door de Rijksoverheid gefinancierde stakeholders als Veiligheid NL, GGD GHOR, Pharos, PO Raad en COA Nederland. Vanuit een bredere analyse over de raakvlakken wordt transparantie over rollen, taken en verantwoordelijkheden verschaft en worden toekomstscenario's door de zwemsector geschetst en besproken met de overheden en stakeholders. Ook aan het beoogde Sportakkoord en Nationaal Preventie Akkoord kan de zwemsector mogelijk bijdragen. 97 procent van alle kinderen in Nederland halen op jonge leeftijd een zwemdiploma en zijn samen met hun ouders verbonden aan de Nederlandse zwembaden. Voor veel kinderen, ook voor wie bewegen en sport niet vanzelfsprekend is, vormen het zwembad en zwemdiploma de eerste kennismaking met actieve lichaamsbeweging en het realiseren van sportieve doelen.

De afstemming met partijen zal ook in 2018-2020 moeten leiden tot concrete initiatieven om specifieke doelgroepen beter te bereiken. Zo liggen er al concrete mogelijkheden in de verbinding met huidig beleid wat betreft bijvoorbeeld gezondheidsvoorlichting naar ouders/consumenten, Gezonde Scholen, Gezonde gemeenten, participatie kinderen uit arme gezinnen en veiligheid/gezondheid van mensen met een migratie achtergrond. In 2020 dienen er concrete verbindingen te zijn gelegd binnen dergelijke programma's met zwemonderwijs en zwemveiligheid.

2.6 Kennisdeling naar zwemlesorganisaties en publiek/ouders

Na het vernieuwen van de Nationale Zwemdiploma's en de koppeling met de Nationale Norm Zwemveiligheid door de zwemsector in 2017 is het van belang om dit in de periode 2018-2020 te implementeren en zorgvuldig uit te dragen. Nadruk van de inzet zal liggen op 2018 als 'Jaar van de zwemveiligheid'. Draagvlak in de branche en transparantie naar ouders zijn cruciaal om ervoor te zorgen dat ouders bewust kiezen voor veilige zwemlessen en het veilig bewegen & recreëren in de Nederlandse water- en zwemcultuur in algemene zin. Richting ouders en alle burgers in Nederland worden toegankelijke voorlichtingsfilmpjes/ -animaties ontwikkeld die samen met landelijke stakeholders als Veiligheid NL en koepelorganisaties met een sterk lokaal netwerk als Reddingsbrigade Nederland hun weg kunnen vinden naar specifieke subdoelgroepen. Er wordt niet zozeer ingezet op tv- of radio-campagnes, maar er worden gerichte acties ingezet via internet, social media en lokale clinics/ demonstraties naar subdoelgroepen en communities.

2.7 Regionale kennisdeling over zwemveiligheid en de rol van basisscholen

Basisscholen kunnen bijdragen aan zwemveiligheid, maar de rol en invulling van het schoolzwemmen staat op veel plekken ter discussie. Bij 30 procent van de basisscholen vindt nog een vorm van schoolzwemmen plaats. De rol en werkwijze worden meer en meer lokaal bepaald, onder meer afhankelijk van de kenmerken van de kinderen, de wateromgeving, traditie en beschikbare middelen en faciliteiten. Vanuit de inzichten van NL Zwemveilig lijkt het wenselijk dat er overal in het land op lokaal niveau goed wordt nagedacht over de rol van basisscholen en dat daar bewuste onderbouwde keuzes gemaakt worden of en hoe zwemaanbod te organiseren voor basisschooljeugd. De koppeling met lokale/ regionale wateromgeving is van belang. Voor kinderen die nog geen zwemdiploma

hebben kan schoolzwemmen van grote waarde zijn om te leren zwemmen en veilig deel te kunnen nemen aan de Nederlandse watercultuur. Voor kinderen met zwemdiploma's is schoolzwemmen relevant om zwemvaardigheden op peil te houden en om veilig deel te nemen aan allerlei vormen van bewegen en recreëren rondom water. Daarbij gaat het ook om voorlichting naar kinderen en ouders, om specifieke aandacht voor kwetsbare kinderen in het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs en de ondersteunende rol op lokaal niveau van buurtsportcoaches. In 2018 en 2019 worden praktijkvoorbeelden nader in kaart gebracht, worden regionale bijeenkomsten georganiseerd in samenspraak met VSG en lokale Reddingsbrigaden en vindt op verzoek voorlichting en afstemming plaats met gemeenten en scholen.

2.8 Technologische innovaties voor zwemveiligheid

De indruk is dat de zwemsector nog maar beperkt gebruikt maakt van (technologische) innovaties om zwemonderwijs en zwemveiligheid te verbeteren. In 2018-2020 wordt op beperkte schaal verkend met het bedrijfsleven of en welke technologische innovaties kunnen bijdragen aan zwemveiligheid. Het kan dan zowel gaan om innovaties om het leerproces van kinderen te versnellen of verbeteren als om specifieke producten of hulpmiddelen om verdrinking te voorkomen. Het project NL Zwemveilig wil hierin een aanjaagfunctie vervullen door partijen bijeen te brengen, door op beperkte schaal bij te dragen aan verkennende pilotstudies en door zicht geven op bestaande onderzoeks- en innovatiesubsidies. Specifiek marktonderzoek, het uitwerken van business cases en productontwikkeling zal vanuit marktpartijen in de zwembranche, onderzoekers en ontwikkelaars zelf moeten plaatsvinden.

3. Organisatie, planning en looptijd

Het project NL Zwemveilig is een initiatief namens de zwemsector van de stichting Nationaal Platform Zwembaden | NRZ. Het hogere doel van NPZ | NRZ is een zo hoog mogelijk niveau van zwemveiligheid van de Nederlandse bevolking te realiseren. Het bestuur bestaat uit negen bestuursleden die een achterban vertegenwoordigen plus een onafhankelijk voorzitter. Het project NL Zwemveilig wordt gecoördineerd vanuit het Kenniscentrum Zwemmen bij NPZ | NRZ. Van hieruit wordt kennisontwikkeling ook na afloop van het project NL Zwemveilig 2020 structureel voortgezet en geborgd. Allerlei stakeholders uit de zwembranche (zoals bonden, exploitatiemaatschappijen, Reddingsbrigade Nederland, gemeenten, opleidingsinstituten) blijven betrokken bij het project door onder meer deelname aan deskundigheidsgroepen en inzet bij specifieke deelprojecten.

In 2018-2020 zal een verdieping plaatsvinden op wat in 2016/2017 binnen het project NL Zwemveilig is opgebouwd. Daarin krijgt met name samenwerking tussen stakeholders van binnen en buiten de zwemsector aandacht. Bijvoorbeeld als het gaat om kennis en beleid richting kwetsbare doelgroepen of in de verbinding met lokaal en schoolgerelateerd gezondheidsbeleid liggen er uiteenlopende mogelijkheden om bij te dragen aan zwemveiligheid met de inbreng van zweminterventies en uniforme voorlichting. Verder is de samenwerking van de zwemsector met landelijke, provinciale en lokale overheden al benoemd als punt van aandacht.

De looptijd van dit uitvoeringsplan is 1 januari 2018 tot en met 31 december 2020. De grootste inzet van middelen wordt gepleegd in 2018, als 'Jaar van de zwemveiligheid', en loopt stapsgewijs af in 2019 en 2020. Op die wijze wordt ervoor gezorgd dat de evidence based aanpak van het zwemonderwijs in 2021 binnen de zwemsector is geborgd.